

2022-06-30
Fi2022/02181**Finansdepartementet**Boverket
Box 534
371 23 KARLSKRONA

Uppdrag att förbättra kunskapsnivån om hantering av asbest i byggnader

Regeringens beslut

Regeringen ger Boverket i uppdrag att som ett led i arbetet med att förebygga ohälsa till följd av exponering för asbest

- kartlägga inom vilka områden kunskap om förekomst och hantering av asbest i byggnader brister,
- föreslå hur information och kunskap om hur asbest ska hanteras vid byggnadsarbeten kan stärkas för olika målgrupper,
- ta fram frågor och svar till Boverkets hemsida utifrån den kunskap som finns i dag om risker med asbest och hur asbest ska hanteras vid byggnadsarbeten.

Boverket ska i lämpliga delar samverka med Arbetsmiljöverket och Naturvårdsverket och bör också stämma av arbetet med andra relevanta myndigheter och berörda parter.

För uppdraget får Boverket under 2022 använda högst 500 000 kronor som ska redovisas mot det inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för budgetåret 2022 uppförda anslaget Bostadspolitisk utveckling, anslagsposten 1 Bostadspol. utv. - del till KamK. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 15 september 2022. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 januari 2023 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Boverket ska senast den 31 mars 2023 lämna en skriftlig redovisning av uppdrag till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

Bakgrund

Asbest är ett farligt ämne som kan orsaka flera allvarliga sjukdomar, bl.a. cancer. Det har i omfattande utsträckning använts som byggmaterial och förekommer ofta i byggnader uppförda före 1979 men kan också finnas i yngre byggnader. Asbest är förbjudet i Sverige sedan 1982 och sedan 2005 i övriga EU. Att asbest finns i byggnaderna innebär en risk för att rivningsarbetare, VVS-installatörer, elektriker, snickare, golvläggare, takläggare, städpersonal, fastighetsskötare och privatpersoner kan exponeras för asbesthaltigt damm. Riskerna med exponering för asbest ökar markant vid rivnings- och renoveringsarbeten. I Boverkets byggregler (BFS 2011:6) finns föreskrifter om hur material som kan medföra olägenheter för människors hälsa ska hanteras. Material som finns i byggnaden får enligt föreskrifterna inte ge upphov till föroreningar i en koncentration som medför olägenheter för människors hälsa. Material och byggprodukter som förs in i en byggnad ska varken i sig eller genom sin behandling påverka inomhusmiljön eller byggnadens närmiljö negativt.

Hantering av asbest görs också genom de kontrollplaner som ska finnas för de flesta bygg-, rivnings- och markåtgärder som kräver lov eller anmälan enligt plan- och byggregelverket. I kontrollplanen ska byggherren särskilt redovisa hur man avser att möjliggöra en säker hantering av farliga ämnen.

Regler för hygieniska gränsvärden i miljön och regler för hantering av asbest ges ut av Arbetsmiljöverket i föreskriften Asbest (AFS 2006:1).

Arbetsmiljöverket ansvarar också för att utfärda tillstånd för att få arbeta yrkesmässigt med asbest och asbesthaltiga material. Arbetsmiljöverket kommer att få i uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar med uppföljning och kontroll av arbete med asbest.

Regler för hantering av farligt avfall finns i avfallsförordningen (2020:614), i vilken Naturvårdsverket pekas ut som behörig myndighet.

Kommissionen har i sin arbetsmiljöstrategi för 2021–2027 aviserat att förslag om ett reviderat direktiv om asbest med skärpt gränsvärde kommer att lämnas under det tredje kvartalet 2022. Utöver förslag om sänkt gränsvärde förväntas även förslag om andra åtgärder föras fram av kommissionen.

Kunskapen om asbest i byggnader och medvetenheten om de risker det medför att arbeta med materialet har under lång tid varit väl känt i byggbranschen. Boverket har nu fått signaler om att det finns brister i kunskaperna kring var asbest förekommer i byggnader och hur denna ska hanteras. Det kan förklaras med att nya generationer börjat arbeta och att arbetskraft bytts ut till följd av konjunkturcykler. Det kan i sin tur leda till att människor ovetandes utsätts för asbest och kan riskera ohälsa till följd av exponering för asbestfibrer. Som ett led i att förbättra kunskapen om var asbest kan finnas och hur asbest i byggnader ska hanteras behöver i ett första steg roller, ansvar och nuvarande informationsvägar kartläggas och tydliggöras.

På regeringens vägnar

Mikael Damberg

Sofia Wellander

Kopia till

Statsrådsberedningen/EU och SAM
Finansdepartementet/BA1 och SV
Socialdepartementet/EIS och FS
Miljödepartementet/Ke
Näringsdepartementet/MK
Arbetsmarknadsdepartementet/ARM
Arbetsmiljöverket
Naturvårdsverket